

05.09.2024

פרוטוקול ישיבת ועד העמותה הישראלית לפרהיסטוריה שהתקיימה באמצעות זום בתאריך ה-05.09.2024

משתתפים: דימה ייגורוב (יו"ר), מיה אורון, מיכל בירקנפלד, דניאלה בר-יוסף מאיר, מאי גודר, ראובן ישורון, אריק מלינסקי-בולר, נטשה סולודנקו, רון שימלמיץ, מעיין שמר, גונן שרון, וחברי ועדת הביקורת: קובי ורדי, רון לביא.

הירידה בהכנסות העמותה והשלכותיה על מתקופת האבן

צפי ההכנסות של העמותה ירד משמעותית בגלל הפסקת התמיכה מ"קיר" להפקת כתב העת מתקופת האבן (תרומה של 3000 דולר בשנה), ובגלל ירידה בהכנסות מתקורות של מענקי מחקר שמנהלים דרך העמותה, רובם של קיר. ההכנסות הצפויות לטובת הפקת מתקופת האבן הם כ-1000 דולר מקרן שטקליס (קבוע בתקנון הקרן), כ-2000 דולר תמלוגים מ-JSTOR עבור שנת האמברגו בפרסום, וכמה מאות שקלים ממכירות החוברת. הוועד קיים דיון בנדון ולאחרי הישיבה המשיך הדיון במיילים. להלן עיקרי הדיון.

הוצאות מתקופת האבן השנתיות הן לערך 10,000 ₪ לעימוד ו-10,000 להדפסה, לעתים יותר כאשר יש כרך גדול. הועלה שוב הרעיון לחסוך בהוצאות ההפקה על ידי אי-הדפסה, או הדפסת מספר קטן של עותקים, והפצת כתב העת באינטרנט. הובהר שהפצה אינטרנטית חייבת להתבצע באופן מסודר אם אנחנו רוצים לשמור את כתב העת והמוניטין שלו. חייבת להיות אכסניה מתאימה (לא אתר העמותה שאיננו מתאים טכנית ומהותית) ותמיכה טכנית, וזה לא יעלה פחות מההדפסה הפיזית. בכל אופן זה הדבר הנכון לעשות בשביל לקדם את כתב העת כפי שנדון כבר בעבר. הוצע להשתמש כדוגמה במערכת שמשרתת את כתב העת PaleoAnthropology. מיה בודקת את העניין.

בשביל לממן את הפקת כתב העת (ופעילויות העמותה האחרות) הסתמנה הסכמה בין רוב החברים שאין מנוס אלא להעלות את דמי החבר, ובד בבד להתחיל לגבות תשלום על הפרסום בכתב העת מהמחברים. במצב כזה צריך לפרסם את כתב העת בגישה חופשית ובאופן מסודר ונגיש לכל העולם כדי שניתן למחברים תמורה לכסף. חברי הוועד דנו האם יש לחייב כל מאמר בתשלום אחיד, או לקבוע נוסחה אחרת שתכלול, למשל, תשלום לפי מדרגות אורך של המאמר או שתלום עבור דוחות חפירה בלבד. הועלה הצורך לקבוע מנגנון לפטור או הנחה בתשלום לכותבים שאין להם מימון מוסדי או מקרן מחקר. הודגש הצורך להפריד באופן מוחלט בין השיקולים המערכתיים (העורכים) להתנהלות הכספית (הגזברית).

הועלתה האפשרות לחפש תרומות. אין כרגע תורם באופן. הוצע לנסות שוב את רשות העתיקות, שבזמנו הציעה לכסות חלק מהפקת כתב העת אך התנתה זאת בדרישות שלא היו מקובלות וחתרו תחת העצמאות המערכתית של כתב העת.

עורכי כתב העת החלו במהלך של רישום DOI למאמרים, זה צעד חשוב לקראת רישום במאגרים הבינלאומיים ואולי קבלת אימפקט פקטור, שיעלו את האטרקטיביות של כתב העת ויקלו לגבות תשלום עבור הפרסום.

דימה יפיץ בין חברי הוועד את נוסחי ההחלטות שעלינו לקבל ונצביע עליהן. בהפקת כתב העת של 2024 נישאר כבר עם המתווה הנוכחי אך נשאף להדפיס פחות עותקים. דימה יפיץ סקר בין כלל חברי העמותה בשביל להעריך כמה עותקים נצטרך.

כספי העמותה

מאי (הגזברית) הציעה לסגור מט"ח מיתרות העמותה בפיקדון קצר-טווח ולקבל עליו ריבית, במטרה לכסות לפחות חלק מהוצאות התפעול. תוודא שנותר מספיק כסף לשלם את ההוצאות השוטפות. הוועד אישר פה אחד.

אתר העמותה ורשתות חברתיות

קיימת בעיה טכנית בהגשת מאמרים למתקופת האבן דרך הקישור באתר העמותה. גופן: הבעיה תטופל מול מפעיל האתר.

התקבלה בקשה לאפשר העלאת נספחים מקוונים (Supplementary information) של מתקופת האבן לאתר העמותה, לפחות עד שיהיה סידור אחר לפרסום כתב העת באופן מקוון. חברי הוועד הסכימו שאין בזה צורך, יש אתרי repository ייעודיים שאפשר להעלות אליהם את החומרים ולקשר אליהם בקובץ PDF של המאמר. בנוסף, כל חלקי המאמר צריכים להתפרסם באופן מסודר ולא באתר העמותה.

התקבלה בקשה מצד חוקר מחו"ל להעלות את מאמריו שפורסמו בבמות שונות, לאתר העמותה. העניין בלתי אפשרי, גם עקב זכויות היוצרים של במות הפרסום, וגם איננו רצוי כי אתר העמותה אינו מאגר פרסומים. יש אתרים אישיים שמספקים את השירות באופן טוב יותר (למשל Researchgate).

דימה יוזם מהלך לקישור אתר העמותה לרשתות חברתיות (אינסטגרם, טוויטר, פייסבוק) שיעודכנו באופן שוטף במסגרת הניסיון לחבר את הציבור הארץ לעשייה הפרהיסטורית. הוועד הביע תמיכה.

ארכיון העמותה

דימה יוזם מהלך לכינוס כל החומרים (בנייר) של ארכיון העמותה, שנמצאים בכמה מקומות בארץ, ודיגיטציה שלהם למען התיעוד ההיסטורי והדורות הבאים. הוועד הביע תמיכה במהלך. דני הציעה לפנות למומחי דיגיטציה של ארכיונים בספריות האקדמיות והתנדבה לסייע ביצירת הקשר.

כנס העמותה

הכנס הקרוב יתקיים באוניברסיטת חיפה. הועלתה הצעה מצד מארגני הכנס שדימה ייתן סקירה על החפירות הפרהיסטוריות שנעשו בארץ בשנה האחרונה וברכות למסיימי התארים. הוועד לא מתנגד. הוזכר שהוועד צריך לאשר את תכנית הכנס לפני פרסומו, כמקובל.

אריק העלה את הבעיה של הדרת רבים מתלמידי המחקר שאינם דוברי עברית מכנס העמותה. חוזר על הצעתנו לתת חסות (יחד עם מיכל) לארגון כנס תלמידי מחקר בפרהיסטוריה של ישראל. הכנס יעניק לתלמידי המחקר במה ידידותית ואפשרות להיפגש ולתמיכה הדדית. חשוב במיוחד בימים אלה. הוועד תומך ביוזמה. הוצע לקיים את הכנס בזום כך שגם תלמידי המחקר שנמצאים כעת בחו"ל עקב המלחמה יוכלו להשתתף; אריק ומיכל נוטים לכנס רגיל שיאפשר מפגש בלתי אמצעי.

